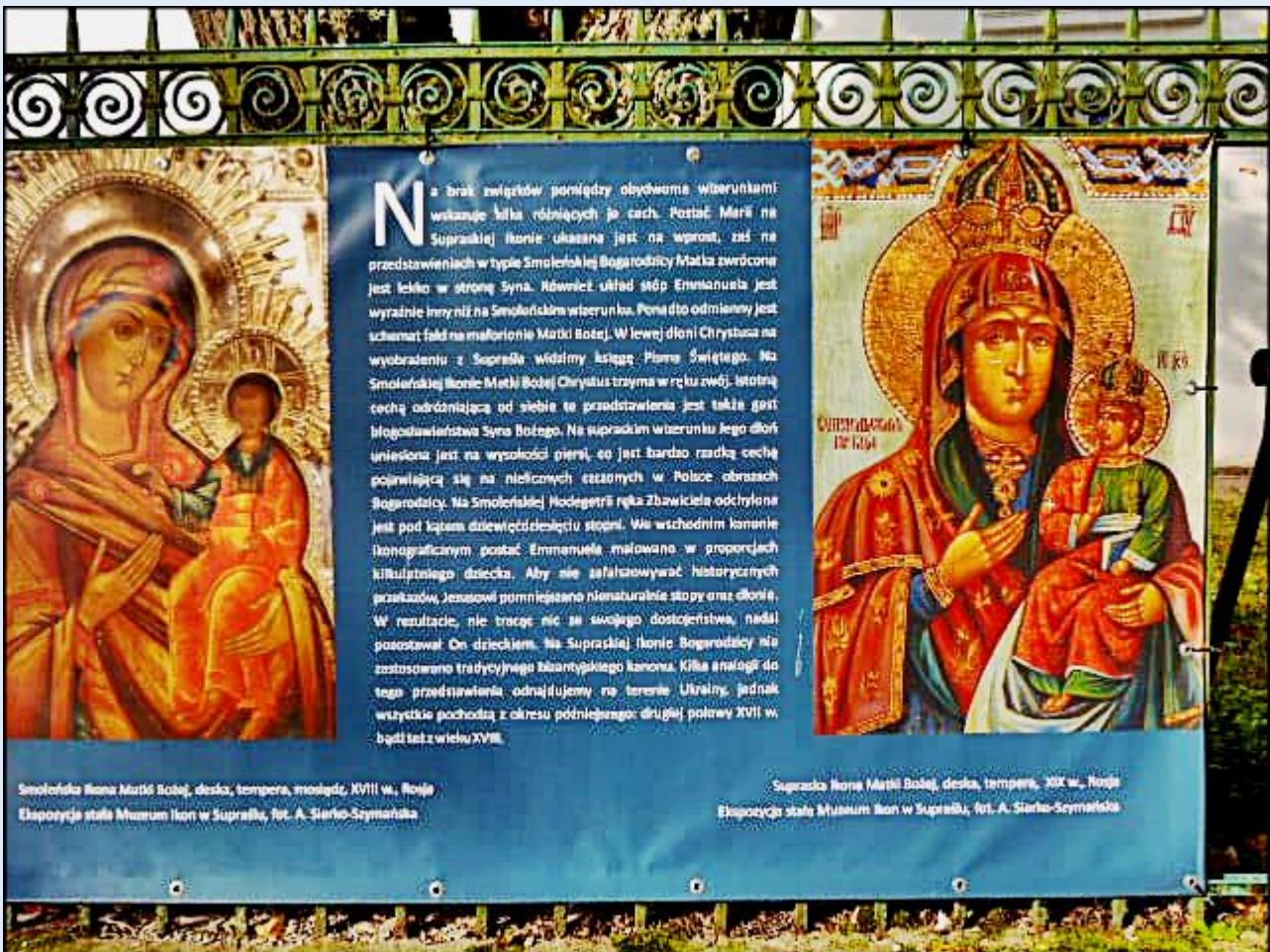

MIEJSCA PAMIĘCI

Supraśl – [Prawosławny Monaster](#) Wystawa Ikon

Początek XVI wieku to okres szybkiego rozwoju Suprańskiej ławy. Pierwsza świątynia, cerkiew pw. św. Jana Ewangelisty, wzniesiona na nowym miejscu była budowlą drewnianą. Jednak już wkrótce, w roku 1503, rozpoczęto budowę nowej murywanej cerkwi pw. Zwiastowania NMP, którą ukończono w roku 1511.

1. Supraśl, fot. A. M. Kopylowicz, 1966, IS PAN
2. Supraśl, fot. Pułkiewicz, 1950, IS PAN
3. Supraśl, fot. Szyc, 1942, IS PAN
4. Supraśl, fot. Szyc, 1942, IS PAN

Suprańska Ikona Matki Bożej w cerkwi św. Jana Teologa

Kult oddany Cubinym wizerunkom Małki Bolej był od wieków jednym z głównych elementów religijnej miszkancji Połesja. Liczne sanktuaria oraz kulturowe podażone Bolej Rusłowickiej, w których Małki odświeża cież w swych świętych wizerunkach, stanowią nieodłączny element naszej spuścizny, jak również od wieków żywej kultury.

Jednym z najstarszych murowanych obiektów kultury na tych terenach jest sanktuarium w Suprasławiu. Według tradycji historycznej został skonstruowany przez 32 bractwa XX i XXI stulecia. W dokumencie z roku 1498, w którym figuruje jako właściciel Suprasławskiej parafii i jej informacja, że „Napisał roku 1498 w Gredzie tę listę albo manifest fundacji naszemu i m. Alexandrowi Czudnowskemu, prowdzie Reawier, aby wysłuchał siebie w i. L.Z. W dobrach swoich dziedzicznych [...] Daje doświadczenie, że, iż towarzysze pierwotnie przez wawrowę miasteczkę nie przypuściło do gniazd zkosolom, [...] Prosi fundatorem, aby na swym spoczynku przynajmniej od fundatorki, złożył bym dozwolono, i puścić z dźwięku raska Suprasławem, iż bractwa, gdzie na swoim miejscu stawa, tym się miały honorować”.

Fundator Sanktuarium Małki Bolej (początek XVII w.)
Kopia obrazu z Suprasławia (początek XVII w.)
www.konopka.com.pl

Prawdopodobnym jest również, iż w czasie renowacji świątyni zwrócono z uwagą również na wystroju wnętrza. W tym celu w 1911 roku w Warszawie zorganizowano konkurs na projekt wnętrza, w którym zwyciężył architekt Stanisław Ryszewski. W tym celu w 1911 roku w Warszawie zorganizowano konkurs na projekt wnętrza, w którym zwyciężył architekt Stanisław Ryszewski.

Znaczącą rolę w tym kontekście odegrał architekt Stanisław Ryszewski z 1911 roku. A tak właśnie ród wielki ławki był stworzony. Ryszewski, na swoim konkursie, który wygrał, przedstawił projekt wnętrza, w którym zwyciężył architekt Stanisław Ryszewski. W tym celu w 1911 roku w Warszawie zorganizowano konkurs na projekt wnętrza, w którym zwyciężył architekt Stanisław Ryszewski.

1. Wnętrze sanktuarium, Zakładnik NMP w Suprasławiu, fotografie wizerunkowa, IS PAN
2. Srebrny ołtarz z Suprasławia (początek XIX w.), Zakładnik NMP w Suprasławiu, IS PAN

Niemal od samego początku istnienia Suprańskiej tawry znajdowała się tutaj cudowna, słynąca łaskami Ikona Matki Bożej. Jej obecność w Suprażu wiąże się z pierwszymi darczyńcami klasztoru. Według doświetlonego wiekowego kronikarza Nasostera, Ikona Matki Bożej w typie Hodogietri została namalowana w stylu bizantyjskim farbami olejnymi na płótnie naklejonym na deskę. Świadczą o tym mają inwentarze pochodzące z 1557, 1645, 1764, jak również opis sporządzony w roku 1882. Oryginał ikony według przekazów liczył 3 arszyny i 6 werszów wysokości oraz 3 arszyny i 13 werszów szerokości (Wys. 2,38 m i 4 mm; szer. 1,28 m i 2 mm).

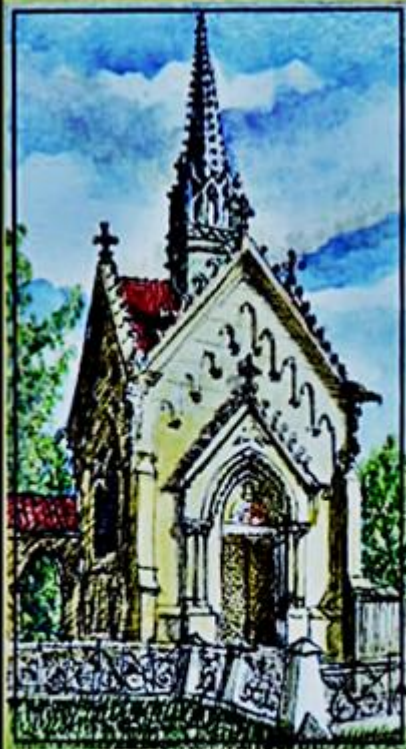
W górnej części nad głową Bożej Rodzicielki miało się znajdować przedstawienie Boga Ojca na obłokach w asyście chórów aniołków. Pierwotnym miejscem ikony był nagrobek-podstawy czołg namalowany w klasztorze, z którego została przetransportowana po roku 1645 do oddzielnego miejsca przy bazylejnym klasztorze św. Józefa.

W sztuce domowej powstaje, czy opłonie przez kronikarza Ikona była oryginalnym wizerunkiem Bogородicy, podarowanym klasztorowi przez jego pierwszych darczyńców. Współwzrost budzi podawana w źródłach informacja o wymiarach, a zwłaszcza technice, w jakiej została namalowana. Jest wątpliwe, aby Ikona pochodziła z XVI w. namalowana była farbami olejnymi. Zachowane dane ikonograficzne, jak również informacja co do techniki olejnej służyły do sporządzenia wizerunku nie pozwalają jednocześnie stwierdzić, w jakim stopniu obraz został zromantyzowany oraz czy jego wygląd bliżej „malarstwa bizantyjskiego” był pierwotny, czy też był dziełem późniejszych interwencji malarzów. Nie można wykluczyć również, że oryginalna XV-wieczna Ikona nie przetrwała pożaru carów, który miał miejsce jeszcze przed wojną polsko-rosyjską. Wśród elementów wyposażenia sakralnych przez Złoty wiek miało być również Ikona Hodogietri. W pobliżu klasztoru należałoby wizerunek, na którym, według późniejszych przekazów, zachowały się jedynie oblicza Matki Bożej i Chrystusa. Obraz wyeksponowany po tych wydarzeniach wlewny do stópów wód był całkowicie nowym wybitowaniem.

Suprańska Ikona Matki Bożej, fragment, fot. Petrus 2004

Wzrost: 2,38 m i 4 mm; szerokość: 1,28 m i 2 mm

KAPLICA BUCHHOLTZÓW
neogotycki grobowiec rodziny
Buchholtzów z początku XX w.,
zaprojektowany przez architekta
H. Kudera.

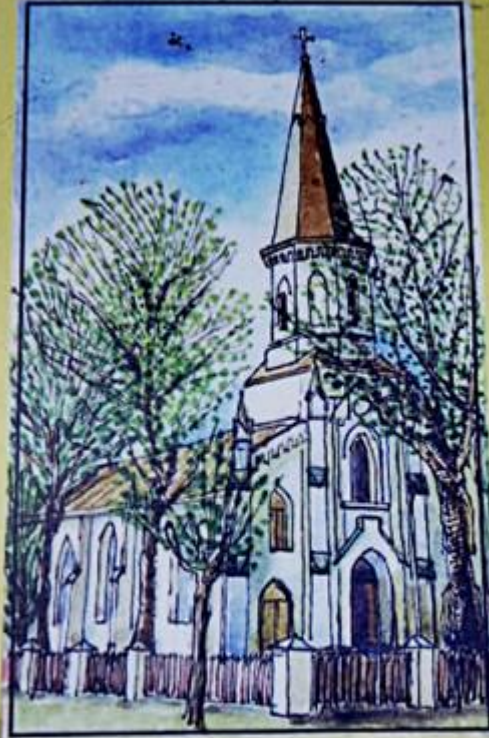
CERKIEW CMENTARNA
na prawosławnym cmentarzu,
wybudowana w 1901 r. pw. Świętego
Wielkiego Męczennika Jerzego
Zwycięzcy.

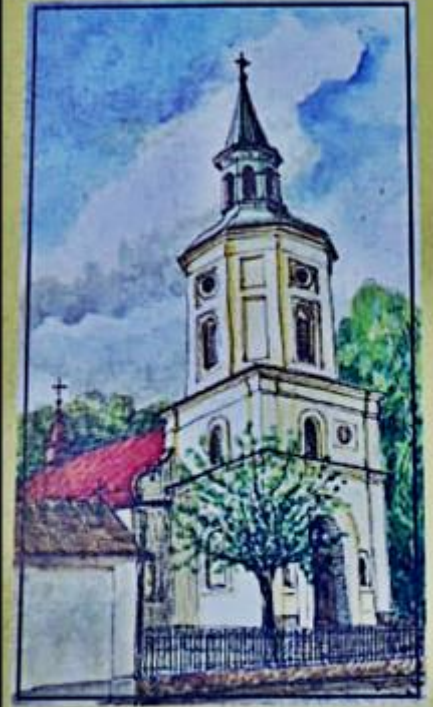
BAROKOWA DZWONNICA
brama wjazdowa do monasteru
z XVII wieku. Prawdopodobnie według
projektu J. Klemma.

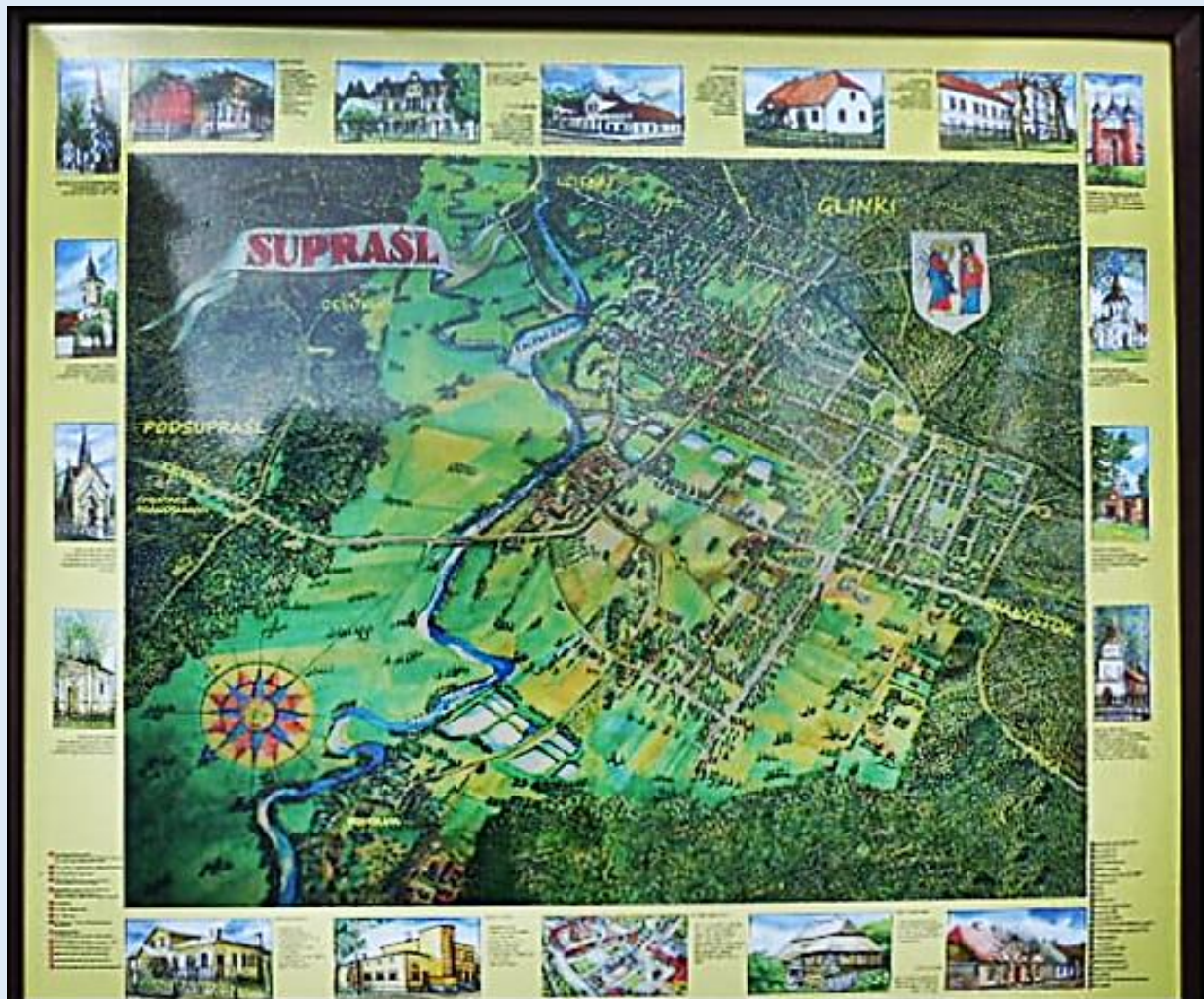
KAPLICA CMENTARNA
wybudowana w II poł. XIX wieku
na miejscu pochówku archimandryty
Nikodema Marcinkowskiego
pw. Św. Męczennika Pantelejmona.
Kościół rzymskokatolickim cmentarzu

KOŚCIÓŁ pw. N.M.P. KRÓLOWEJ POLSKI,
rzymskokatolicki, neogotycki,
wybudowany w latach 1881 - 1885.

KOŚCIÓŁ pw. ŚWIĘTEJ TRÓJCY
rzymskokatolicki, wybudowany
w latach 1861 - 1863 z dobudowaną
w 1902 roku wieżą.

zdjęcia: Jan Nitecki

[POWRÓT DO STRONY GŁÓWNEJ IKONOGRAFII](#)